

«Նոր ժամանակի կրթություն» ՀԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ
ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԹԵՄԱՆ՝ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԵՎ ՏԱՐԲԵՐԱԿՎԱԾ

ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐԸ ՄԻՋԻՆ ԴՊՐՈՑՈՒՄ

ԱՌԱՐԿԱՆ՝ ՌՈՒՍԱՑ ԼԵԶՈՒ

ՀԵՏԱԶՈՏՈՂ ՈՒՍՈՒՑԻՉ՝ ՎԱԼՅԱ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՔԱՂԱՔ ՄԱՍԻՍ № 3 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ

Երևան 2023

Բովանդակություն

Ներածություն	3
Ինչպե՞ս իրականացնել անհատական և տարբերակված ուսուցման գործընթաց	5
Նոր նյութի ուսումնասիրության փուլում տարբերակված մոտեցման կիրառում	13
Ինչպես կազմակերպել անհատական և տարբերակված ուսուցում ամրապնդելով դպրոց, աշակերտ, ընտանիք կապը	15
Ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաների օգտագործումը ուսումնական գործընթացում	18
Եզրակացություն	21
Օգտագործված գրականության ցանկ	23

Ներածություն

**«Ուսումնական գործընթացը սկսվում է դասից և ավարտվում է դասով:
Դպրոցում մնացած ամեն ինչ կարևոր, բայց օժանդակ դեր է խաղում՝ լրացնելով
և զարգացնելով այն ամենը, ինչ դրված է դասի մեջ»:**

Կոնարթևակի Յու.Ա

Թեմայի արդիականությունը կայանում է նրանում, որ ներկայիս դաս- դասարանական համակարգի պայմաններում կան տարբեր հմտություններով, հետաքրքրություններով, մտավոր և ֆիզիկական կարողություններով օժտված երեխաներ:

Դպրոցը շատ կարևոր դեր է խաղում սովորողի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական կարողությունների, լեզվամտածողության և նախնական հմտությունների ձևավորման գործում: Այս շրջանը շատ կարևոր է ինչպես ուսուցչի, այնպես էլ սովորողի համար Սովորողի մտածողության զարգացումը դպրոցի հիմնական խնդիրներից մեկն է, իսկ կրթությունը պետք է համաձայնեցվի երեխայի զարգացման մակարդակի հետ:

Ուստի շատ կարևոր է թե ինչ կոնստելտում է դիտարկվում ուսուցման գործընթացը:

Տարբերակված ուսուցումը ուսումնական գործունեության համար կազմակերպման ձև է: Անհատական և տարբերակված մոտեցումը հոգեբանական և մանկավարժական սկզբունք է, որը հաշվի է առնում յուրաքանչյուր երեխայի անհատական առանձնահատկությունները: Արդյունավետ ուսուցում ապահովելու համար պետք է ճիշտ կազմակերպել և իրականացնել անհատական և

տարբերակված մոտեցում: Կիրառելով տարբերակված մոտեցման ձևը դպրոցում ,մենք պետք է հիշենք , որ յուրաքանչյուր երեխա զարգանում է տարբեր կերպ:

Այս հետազոտական աշխատանքի նպատակն է .

1.Ուսումնասիրել տարբերակված ուսուցման ընթացքն ապահովող պայմաններն ու հնարքները, որպեսզի սովորողների մոտ ձևավորվի որոշակի աշխարհայացք:

2.Ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաները համադրել նախկին հնարների հետ,դասապրոցեսը դարձնել ավելի արդյունավետ, որպեսզի յուրաքանչյուր սովորողի մոտ ձևավորվի ճանաչողական հետաքրքրությունների անհատական մոտիվացիա:

3.Ամրապնդել դպրոց, աշակերտ, ընտանիք կապը ապահովելով սովորողի բնական բարոյահոգեբանական զարգացումը, չվնասելով երեխային:

Ինչպե՞ս իրականացնել անհատական և տարբերակված ուսուցման գործընթաց

Ուսուցման գործընթացը ուսուցիչների և սովորողների նպատակային, հետևողականորեն փոփոխվող փոխազդեցություն է, որի ընթացքում լուծվում են սովորողների կրթության, դաստիարակության և ընդհանուր զարգացման խնդիրները: Ուսուցման գործընթացը ամբողջ մանկավարժական գործընթացի մի մասն է:

Նախ և առաջ հասկանանք թե ինչ են իրենցից ներկայացնում անհատական և տարբերակված ուսուցման գործընթացները:

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՄՈՏԵՑՈՒՄ - դաստիարակության և կրթական գործընթացի կազմակերպում յուրաքանչյուր երեխայի անհատական առանձնահատկությունների համապարփակ հաշվառման հիման վրա:

Անհատական մոտեցում - ամենակարևոր հոգեբանական և մանկավարժական սկզբունքը, ըստ որի երեխաների հետ կրթական աշխատանքում պետք է հաշվի առնել յուրաքանչյուր երեխայի բոլոր անհատական առանձնահատկությունները:

Անհատական մոտեցումը կարևոր հոգեբանական և մանկավարժական սկզբունք է, որը հաշվի է առնում յուրաքանչյուր երեխայի անհատական առանձնահատկությունները: Ուշադիր դիտարկելով սովորողներին՝ ուսուցիչը տեսնում է, որ նրանցից ոմանք ունեն անկայուն ուշադրություն, նրանց համար դժվար է կենտրոնանալ ուսումնական նյութի վրա, մյուսները հակված են մեխանիկորեն անգիր անել կանոնները, իսկ մյուսներն էլ դանդաղ են գործում: Որպես կանոն, երեխաները զարգացնում են հիշողությունը տարբեր ձևերով. ոմանց մոտ այն տեսողական է, մյուսների մոտ՝ լսողական, իսկ մյուսների մոտ՝ տարրական: Մեր խնդիրն է ուսումնասիրել սովորողների անհատական առանձնահատկությունները և հեշտացնել նրանց ուսուցման գործընթացը: Ամենակարևորը երեխաների մոտ սովորելու նկատմամբ հետաքրքրություն առաջացնելն է և գիտելիքների բացերը լրացնելու ցանկությունը: Դա անելու համար պետք է հավատալ նրանց ուժերին, նշել նրանց հետ մնալու պատճառները և միասին

գտնել դժվարությունները հաղթահարելու ուղիներ և անպայման նշել նրանց ամենափոքր հաջողությունները: Տարբերակված մոտեցումը թույլ է տալիս սովորողներին անընդհատ զգալ իրենց առաջընթացը, քանի որ նույնիսկ աննշան հաջողությունը ոգեշնչում է երեխաներին, խրախուսում է ավելի լավ աշխատել և մեծացնում է նրանց հետաքրքրությունը գիտելիքների նկատմամբ: Այս աշխատանքը բարդ է և տքնաջան, պահանջում է մշտական մոնիտորինգ, վերլուծություն և արդյունքների հաշվառում: Կ.Դ.Ուշինսկին ասել է . Ֆեթե մանկավարժությունը ցանկանում է մարդուն դաստիարակել բոլոր առումներով, ապա նախ և առաջ պետք է ճանաչի նրան բոլոր առումներով»: Դա անելու համար նախ օգտագործում ենք անձնական դիտարկումներ, հարցաթերթիկներ, զրույցներ ծնողների հետ, ինչպես նաև հիմնվում ենք հոգեբանների և լոգոպեդի կողմից անցկացված հարցումների արդյունքների վրա:Որը կօգնի բացահայտել սովորողների առանձին խմբերը ըստ նյութի յուրացման մակարդակների:

Ուսուցման անհատականացման խնդիրը բազմակողմանի է թե՛ տեսական, թե՛ գործնական առումներով և չափազանց հակասական է այն լուծելու փորձերում: Մարդու անհատականությունը բազմակողմանի է. Այն ներառում է և՛ որակ, և՛քանակական բնութագրեր: Անհատականությունը միասնական ամբողջություն է, անկրկնելի, եզակի, ներքուստ համակարգված, որն ուղղված է ինքնապահպանման, զարգացման և ոչնչացման կենսական գործառույթների իրականացմանը: Անհատական մոտեցման հարցի զարգացման գործում մեծ ներդրում են ունեցել արտասահմանյան և հայրենական ուսուցիչները՝ Յա.Ա.Կոմենսկին, Ի.Գ. Pestalozzi, Ե.Յ. Rousseau, Կ.Դ. Ուշինսկի, Լ.Ն.Տոլստոյ; խորհրդային շրջանում՝ Ա.Ա. Մակարենկո, Է.Ա. Արկին, Վ.Ա. Սուխոմլինսկին. Ժամանակակից ուսուցիչներ և հոգեբաններ (Վ.Մ. Գալուզինսկի, Ա.Վ. Զոսիմովսկի, Վ.Լ. Կրուտեցկի, Լ.Ի. Կնյազևա:

Կրթության անհատականացման դեպքում պետք է հաշվի առնել սովորողի անհատական բնութագրերը, սոցիալական միջավայրը, որտեղ նա գտնվում է:

Անհատական մոտեցման էությունը. Երեխայի նկատմամբ անհատական մոտեցումը կրթության և վերապատրաստման կարևորագույն սկզբունքն է: Անհատական մոտեցման մանկավարժությունը նշանակում է աշխատանքի

մեթոդների և ձևերի հարմարեցում այս հատկանիշներին, որպեսզի հաջողությամբ իրագործվի անհատականության բազմակողմանի զարգացման բոլորի համար ընդհանուր նպատակը, անհատականության ձևավորումը: Աշխատանքի մեթոդների հարմարեցումը երեխաների անհատական առանձնահատկություններին պետք է դանդաղեցնի այն հատկանիշների և որակների զարգացումը, որոնք չեն համապատասխանում կամ հակասում հասարակության պահանջներին, նրա առաջընթացին և, ընդհակառակը, նպաստում են այնպիսի հատկությունների և հատկությունների զարգացմանը կամ ձևավորմանը, որոնք ներկայացնում են: որոշակի սոցիալական արժեք: Սա ձեռք է բերվում առանց անհատականության ցավոտ քայքայման և ավելի քիչ ջանքերի ու գումարների հաշվին, ինչը անհատական մոտեցման իմաստն է: Յուրաքանչյուր երեխայի անհատական մոտեցում է պետք, և ոչ միայն նրանց, ովքեր, չգիտես ինչու, առանձնանում են երեխաների խմբից: Յուրաքանչյուր երեխա ունի իր ուրույն, յուրահատուկ, եզակի մի բան՝ այն պետք է գտնել և օգտագործել:

Այսպիսով, անհատական մոտեցման էությունը կայանում է նրանում, որ կրթության ընդհանուր խնդիրները, որ ուսուցիչը, աշխատելով երեխաների թիմի հետ, լուծվում է նրա կողմից յուրաքանչյուր երեխայի վրա մանկավարժական ազդեցության միջոցով՝ հիմնվելով նրա հոգեկան բնութագրերի և կենսապայմանների իմացության վրա:

ՏԱՐԲԵՐԱԿՎԱԾ ՄՈՏԵՑՈՒՄ - դաստիարակության և կրթական գործընթացի ձև՝ ուսումնական աշխատանքում հաշվի առնելով աշակերտների որոշակի խմբին բնորոշ հատկանիշները:

Ուսուցման տարբերակում (սովորելու տարբերակված մոտեցում).

Սա տարբեր դպրոցների, դասարանների, խմբերի համար ուսումնական տարատեսակ պայմանների ստեղծումն է՝ նրանց կոնտինգենտի առանձնահատկությունները հաշվի առնելու համար:

Տարբերակման նպատակն է սովորեցնել բոլորին իրենց հնարավորությունների, կարողությունների մակարդակով, հարմարեցնել ուսումը սովորողների տարբեր խմբերի առանձնահատկություններին:

Ավանդական կրթական համակարգը և դրա արդիականացման առաջարկվող մոտեցումները ազդում են կրթության հիմնական հակասության վրա՝ հասարակության բարձր կարիքների՝ իր բոլոր անդամների կրթության որակի և երեխաների հոգեֆիզիոլոգիական բնութագրերի միջև: Ներկայումս համաշխարհային մանկավարժությունն ավելի ու ավելի է գիտակցում, որ վերոնշյալ հակասությունների պատճառով առաջացած ճգնաժամը չի կարող լուծվել հին համակարգի շրջանակներում և պահանջում է ուսուցման տեխնոլոգիայի փոփոխություն: Անհրաժեշտ է օպտիմալ պայմաններ ստեղծել սովորողների անհատական տարբերությունները առավել ամբողջական հաշվի առնելու և անհատականության զարգացման համար: Այս պայմանների ստեղծման ճանապարհը ուսուցման տարբերակումն է:

Լատինական տարբերություն է թարգմանության մեջ տարբերակումը նշանակում է ամբողջի բաժանում, շերտավորում տարբեր մասերի, ձևերի, քայլերի:

Տարբերակված ուսուցում. Սա ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ձև է, որի ընթացքում ուսուցիչը, աշխատելով մի խումբ ուսանողների հետ, հաշվի է առնում ուսումնական գործընթացի համար նշանակալի ցանկացած որակի առկայությունը (միատարր խումբ).

Երեխաների անհատական հատկանիշների ողջ բազմազանությամբ, կան որոշ ընդհանուր. բնորոշ հատկանիշներ, որի վրա հիմնված է նրանց դաստիարակության և կրթության տարբերակված մոտեցումը: Տարբերակված մոտեցումը կրթության կոնկրետ ձև է, որը երեխաների ներխմբային բաժանումն է ենթախմբերի՝ ըստ նմանատիպ, բնորոշ հատկանիշների. Այս ենթախմբերը ժամանակավոր են, դրանք դինամիկ են. անցումը մի խմբից մյուսն իրականացվում է՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր երեխայի զարգացման մակարդակը:

Տարբերակված ուսուցումը սովորաբար ընկալվում է որպես կազմակերպման ձև ուսումնական գործունեություն համար : Ավելի ճիշտ կլինի երեխաներին չբաժանել թույլների» և ուժեղների, այլ նրանց հնարավորությունները վերագրել երեք պայմանական խմբի: Այս խմբերը մշտական չեն, դրանց կազմը կարող է փոխվել:

խումբ1 մշտական լրացուցիչ օգնություն պահանջող երեխաներ:

խումբ2 երեխաներ, ովքեր կարող են ինքնուրույն հաղթահարել:

խումբ3 երեխաներ, ովքեր կարողանում են կարճ ժամանակում հաղթահարել նյութը բարձրորակ օգնություն ցուցաբերել ուրիշներին:

1-ին խմբի երեխաներին բնորոշ է ցածր և անկայուն աշխատունակությունը, ավելացած հոգնածությունը, սեփական գործունեությունը կազմակերպելու դժվարությունները, հիշողության, ուշադրության և մտածողության զարգացման ցածր մակարդակը: Նրանք մշտական խթանման, վառ մոտիվացիայի, ժամանակային ռեժիմի հստակ հետևելու, առաջադրանքների, այդ թվում՝ զարգացման առաջադրանքների որակի ստուգման կարիք ունեն: Սովորաբար ուսուցիչները առավելագույն ուշադրություն են դարձնում այս ուսանողներին՝ ի վնաս մնացածների:

2-րդ խմբի երեխաներն ամենից շատ գոհ են ուսուցչից, նրանց հետ դժվարություններ չկան:

Ունեն լավ հիշողություն և ուշադրություն, նորմալ զարգացած մտածողություն, գրագետ խոսք, աչքի են ընկնում աշխատասիրությամբ, բարեխղճությամբ, բարձր սովորելու մոտիվացիա: Նրանք կարիք ունեն ուսուցչի մշտական աննկատ ուշադրության, մի փոքր խթանման, ստեղծագործական առաջադրանքների ընդգրկման:

3-րդ խմբի երեխաներն ունեն «ակադեմիական տաղանդ», որը ճանաչողական կարիքների, հուզական ներգրավվածության, մոտիվացիայի և իրենց գործողությունները կարգավորելու կարողության միասնությունն է: Ինչպե՞ս կարող է պրակտիկ ուսուցիչը յուրաքանչյուր դասը դարձնել արդյունավետ և հնարավորինս արդյունավետ ուսանողների բոլոր խմբերի համար: Ինչպե՞ս «ներկայացնել» նյութը, որպեսզի շնորհալիները չձանձրանան, իսկ ուսումնառության և զարգացման դժվարություններ ունեցող երեխաները դա հասկանան: Դասի արդյունավետությունը կախված է մի շարք գործոններից. Ուսուցիչը սկսում է դրա վրա աշխատել անգամ օրացույցային - թեմատիկ պլան գրելիս: Կարևոր է մտածել թեմայի մեջ յուրաքանչյուր դասի տեղի և դերի, դասընթացի դասերի միջև կապի, թեմային ծանոթանալու, համախմբման և զարգացման, արդյունքների վերահսկման

շտկման համար ժամանակ հատկացնելու համար: Աշակերտների նկատմամբ անհատական տարբերակված մոտեցումը պետք է իրականացվի փուլերով.

Կրթության խմբային ձևը հիմնված է երեխաների զարգացման ընդհանուր տարիքային և հոգեբանական և մանկավարժական առանձնահատկությունների իմացության վրա: Ի վերջո, առանց սովորողների որոշակի խմբի մտածողության, հիշողության, ուշադրության, հուզական-կամային ոլորտի հիմնական հատկանիշների իմացության, անհնար է նրանց որոշակի նյութ սովորեցնել մատչելի ձևով և միևնույն ժամանակ վստահ լինել, որ սովորողները ունակ են. հասկանալ և յուրացնել բովանդակությունը:

Դպրոցում սովորողները տարբեր հմտություններ և կարողություններ են ձեռք բերում վարժությունների և մարզումների միջոցով:

Վարժությունը, որպես հմտությունների ձևավորման և համախմբման անհրաժեշտ պայման, պետք է համապատասխանի հետևյալ պայմաններին.

ա/ դուք պետք է հստակ իմանաք վարժության նպատակը, ինչ արդյունքների պետք է հասնել.

բ/ անհրաժեշտ է վերահսկել վարժության ճշգրտությունը, որպեսզի չամրապնդվեն սխալները, եթե դրանք տեղի ունենան, պետք է վերահսկվեն վարժությունների արդյունքները, համեմատեք ձեր գործողությունները ստանդարտի հետ, տեղյակ լինեք, թե ինչ հաջողություններ են արդեն իսկ ձեռք բերվել և ինչ թերություններ պետք է ֆիքսվեն դրանք վերացնելու նպատակով;

գ/ վարժությունները չպետք է լինեն նույն տեսակի գործողությունների պատահական շարք, դրանք պետք է հիմնված լինեն որոշակի համակարգի վրա, անհրաժեշտ է պլանավորել դրանց ճիշտ հաջորդականությունը, անընդհատ բարդացնել դրանք.

վարժությունները չպետք է ընդհատվեն երկար ժամանակ, քանի որ այդ դեպքերում հմտությունը ձևավորվում է դանդաղ.

դ/ վարժությունները պետք է տարբերվեն, քանի որ թույլ աշակերտը որոշ վարժությունների հարցում օգնության կարիք ունի, թեև ուժեղն այն կատարում է առանց դժվարության:

Նույն տարիքի երեխաները միմյանցից տարբերվում են ավելի բարձր նյարդային գործունեության տիպաբանական հատկանիշներով, ֆիզիկական և հոգևոր զարգացմամբ, կարողություններով, հետաքրքրություններով և այլն: Այսպիսով, դասարանը բաղկացած է տարբեր զարգացվածությամբ, տարբեր պատրաստակամությամբ, տարբեր ակադեմիական առաջադիմությամբ և ուսման նկատմամբ վերաբերմունքով, ուշադրության և հիշողության տարբեր հատկանիշներով սովորողներից: Առաջին դասարանից սկսած ուսուցիչը սովորողների մոտ հաճախակի վերապատրաստում է անցկացնում միջին մակարդակի հետ կապված՝ միջին զարգացում, միջին պատրաստվածություն, միջին ակադեմիական առաջադիմություն: Սա հաճախ հանգեցնում է նրան, որ «ուժեղ» սովորողները արհեստականորեն զսպված են զարգացման մեջ, կորցնում են հետաքրքրությունը դասավանդման նկատմամբ, ինչը նրանցից մտավոր ջանք չի պահանջում. «թույլ» սովորողները, ընդհակառակը, հաճախ դատապարտված են խրոնիկ ուշացման և նաև կորցնում են հետաքրքրությունը ուսման նկատմամբ, ինչը նրանցից չափազանց մեծ հոգեկան սթրեսի է բերում: Հարց է առաջանում, թե ինչպես կառուցել ուսուցման գործընթաց, որպեսզի «թույլ» սովորողի համար սովորելը հետաքրքիր լինի, իսկ «ուժեղ» ուսանողը չկորցնի աշխատելու ցանկությունը դասավանդման հեշտության և պարզության պատճառով:

Ուսուցման բարդություններ ունեցող աշակերտները հատկապես կարիք ունեն տարբերակված մոտեցման՝ կանխելու նրանց անցումը խրոնիկ անբավարարության կատեգորիայից կամ հաղթահարելու նրանց թերակատարումը: Ցանկացած դասարաններում կարող են լինել բավարար ճանաչողական գործունեության պակաս ունեցող, ինտելեկտուալ պասիվ երեխաներ, ինչպես հոգեբաններն են անվանում:

Այս երեխաները ցուցաբերում են նորմալ ինտելեկտուալ զարգացում, որը դրսևորվում է խաղերի և գործնական գործունեության մեջ: Բայց կրթական գործունեության մեջ նրանք դեռ սովոր չեն և մտածել չգիտեն, նրանց բնորոշ է ակտիվ մտավոր գործունեությունից խուսափելու ցանկությունը:

Դասավանդման մեջ տարբերակված մոտեցման սկզբունքի իրականացումը նշանակում է ուշադրություն ոչ միայն նրանց, ովքեր դժվարանում են սովորել, այլև նրանց, ովքեր ցույց են տալիս մտավոր զարգացվածության բարձր մակարդակ,

ցուցաբերում են ընդգծված հետաքրքրություններ, հակումներ և կարողություններ ցանկացած տեսակի գործունեության համար:

Ինչպես ցույց են տալիս ուսուցիչների աշխատանքի դիտարկումները, տարբերակված մոտեցումը լիովին հնարավոր է իրականացնել միայն գիտելիքների, հմտությունների և մանկավարժական կարողությունների հարուստ համալիր ունենալու դեպքում:

Նոր նյութի ուսումնասիրության փուլում տարբերակված մոտեցման կիրառում

Միջին դպրոցում նոր ուսումնական նյութի ուսուցումը սովորաբար հիմնվում է արդեն ուսումնասիրվածի իրավիճակի վրա դասի ընթացքում գրույցի կամ հարցման և ինքնուրույն աշխատանքի միջոցով: Վերջին տարիներին հաճախ են հակադրում ուսուցման ավանդական և ինտերակտիվ մեթոդները, ուսուցչակենտրոն և աշակերտակենտրոն մոտեցումները բացարձակապես լավ են, իսկ ավանդական և ուսուցչակենտրոն մոտեցումները՝ վատը: Ինտերակտիվ մոտեցումներն անհրաժեշտ են աշակերտներին մոտիվացնելու, ուսուցումը հետաքրքիր ու մասնակցային դարձնելու համար: Բայց այդ ամենը չի բացառում նաև ավանդական մոտեցումների օգտագործումը: Հարց ու պատասխանը, նյութը վերհիշելը, վարձանքները, ուսուցչի բացատրական խոսքն էլ կարևոր է ու անհրաժեշտ ուսուցման համար: Բացի այդ ինտերակտիվ ուսուցումն ունի որոշակի ռիսկեր որոնք անտեսել չի կարելի: Օրինակ խմբային աշխատանքների ժամանակ որոշ աշակերտներ «գլուխ են պահում»: Արտաքուստ թվում է, թե երեխաներն ակտիվ են, բայց վերջում պարզվում է, որ մնացորդային գիտելիքների մկարդակը ցածր է: Հետևաբար՝ նոր մանկավարչության մեջ չպետք է լինեն մեթոդների հնարների հակադրում: Բոլոր մեթոդներն ու հնարները ինչ-որ իրավիճակում կարող են օգտակար լինել: Ուսուցման մեթոդները հաճախ ընկալվում են որպես դեղատոմս: Երբեմն նշվում է, որ այս կամ այն մեթոդը կիրառելու դեպքում մենք կկարողանանք հասնել մեր նպատակին: Բայց մականկավարութային մեջ ընդհանրացված լուծումներ չկան: Յուրաքանչյուր դաս, դասարան տարբեր է: Կան տարբեր ունակություններով և կարողություններով օժտված երեխաներ: Մեկ գասրանում աշխատող մոտեցումը կարող է մի այլ դասարանում չաշխատել: Հետևաբար՝ ուսուցման մեթոդներն ու հնարները պետք է ընկալել որպես գործիքներ, որոնց կիրառման մասին որոշումը կայացնում է ուսուցիչը:

Նոր նյութի բացատրության ժամանակ պետք է հաշվի առնել այն հանգամանքը, որ աշակերտը միանգամից չի կարող շատ բան սովորել: Ըստ գիտական

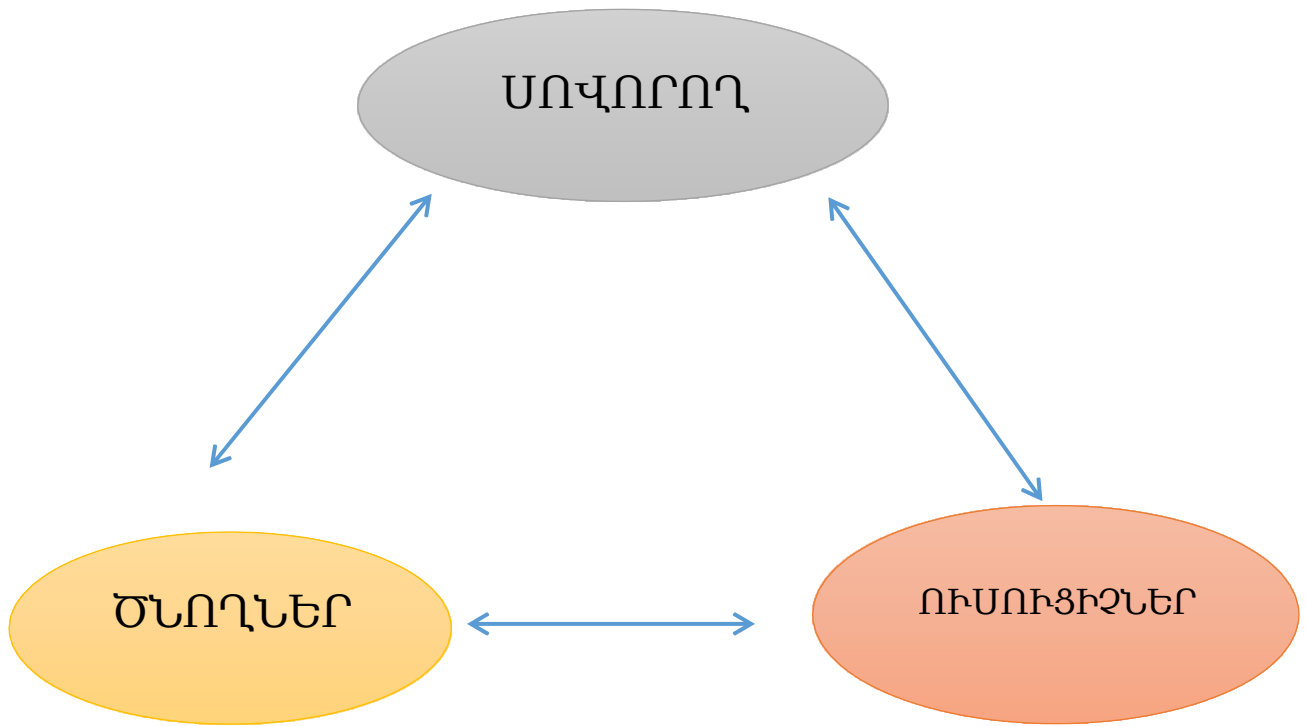
հետազոտությունների՝ մեկ դասի ընթացքում կարող է սովորել 4-7 բան: Հետևաբար՝ նոր նյութը բացատրելիս ուսուցիչը պետք է ուշադիրինի, որպեսզի չգերազանցի այդ ծավալը: Ծավալը գերազանցելու դեպքում աշակերտի աշխատանքային հիշողությունը չի կարողանում հասկանալ նոր նյութը: Այդ առումով նոր նյութ բացատրելիս շատ կարևոր է այն փոքր կտորներով բացատրելը: 5-7 թույլ նյութը ներկայացնելուց հետո անհրաժեշտ է կանգ առնել, հարցերի միջոցով պարզել՝ արդյո՞ք հասկանում են երեխաները նոր ներկայացված նյութը: Ապա ևս 5-7 թույլ ծախսել նոր նյութի մատուցման վրա: Քանի որ երեխաները սիրում են բացահայտել գաղտնիքներ և դա նրանց մոտիվացնում է ուստի կարելի է դասը սկսել թեման գաղտնիքի վերածելով: Կարելի դասարանը բաժանել փոքր խմբերի (3-4)թեմային վերաբերվող առանձին հարցեր կազմել և այդ հարցադրումների միջոցով վեր հանել նոր կամ անցած նյութի իմաստային առանձնահատկությունները: Երեխաները սիրում են զարմանալ: Հաճախ դասը հետաքրքիր դարձնելու համար կարելի է դասը սկսել որևէ զարմանալի , անսպասելի նյութով, որը անմիջականորեն կապված կլինի նոր հանձնարավոր թեմայի հետ: Ծառք կարևոր է , որ դեռ վաղ տարիքից սովորողները իրենց բանավոր և գրավոր խոսքում կարողանան օգտագործել թևավոր խոսքեր, առածներ ,ասացվածքներ, դարձվածքներ, բերեն օրինակներ:

Ինչպես կազմակերպել անհատական և տարբերակված ուսուցում ամրապնդելով դպրոց, աշակերտ, ընտանիք կապը

Դպրոց

Փոխազդեցությունը ուսուցչի, աշակերտի և ծնողների միջև կարևոր պայմաններից են կրտսերի դպրոցականների բարոյահոգեբանական և դաստիարակության գործում: Միևնույն ժամանակ, կարևոր է նշել, որ կրթության բոլոր մասնակիցների փոխգործակցությունը պետք է հիմնված լինի նախաձեռնող և ոչ նախաձեռնող, ակտիվ և ոչ այնքան ակտիվ մարդկանց համաձայնեցված, միմյանց նկատմամբ հանդուրժող, ուշադիր և զարգացող հարաբերությունների միասնական և անհատական գործունեության վրա:

Ուսուցիչներից պահանջվում է անհրաժեշտ նման մթնոլորտ ստեղծել, որպեսզի դպրոցը դառնա այն տեղը, ուր մեծահասակները ցույց են տալիս հատուկ գիտակցություն, ապահովում են մտավոր կայունություն պահպանելու համար կոլեկտիվում տիրող ջերմությունը, հաղորդակցությունը ուսուցիչների, սովորողների և ծնողների միջև: Մեծահասակները պետք է կառուցեն փոխազդեցություն երեխայի հետ, որպեսզի նա կարողացա հասկանալ նրանց վերաբերմունքը առարկաների և երևույթների նկատմամբ, հասկանա նրանց զգացմունքները, կարողանա վերահսկել իր զգացմունքները և ցանկությունները: Մեծահասակների և երեխաների փոխազդեցություն կարևոր են, քանի որ դրանք կուղղորդեն իրար հետ շփվելու հակվածությունը,իսկ երեխաների մոտ՝ ներքին աճը: Մանկավարժական գրականության մեջ ընտանիքի և դպրոցի փոխադարձ գործողությունները սահմանվում են որպես համաձայնեցված համատեղ գործունեություն, որի ընթացքում ստեղծվում են ուսուցման նպատակներ, ձևեր, մեթոդներ և դպրոցական կրթություն: Համաձայն Օ. Ա. Shchekina-ի, մանկավարժական փոխազդեցության մեջ անհրաժեշտ է նշել կարևորտեղեկատվության, իմաստների, հույզերի փոխանակման և հաղորդման դերը ուսումնական գործընթացում,որը հիմք կդառնա դրա հաջող զարգացման համար:N. N. Bukina- ն կարծում է, որ փոխազդեցությունըկարող է տեղի ունենալ միայն այն դեպքում, եթեզգալի արժեք կա: Արժեքը կապված է

այնպիսի հասկացությունների հետ, ինչպիսիք են վերապատրաստումը, կրթությունն ու ինքնորոշումը, երեխան տեղը ընտանիքում, դպրոցում և հասարակության մեջ: Մենք սահմանում ենք ուսուցչի փոխազդեցությունը աշակերտի և ծնողի հետ, որպես անձնական շփում, համատեղ համաձայնեցված նախակրթական, ստեղծագործական, հասարակական նշանակալից գործունեություն, որի նպատակն է նպաստելով մեծահասակների և երեխաների փոխադարձ գործողություններին և դրանց դրական արդյունքներին, խթանել յուրաքանչյուր առարկայի յուրացումը, ստեղծագործելու և փոխելու ունակության զարգացումը նդունելով վարքի համապատասխան օրինաչափությունները: Երբեմն կարիք կա կազմակերպելու մեծահասակների և երեխաների համատեղ գործունեություն և նման փոխազդեցության հիման վրա հնարավոր է կրթել սովորողներին, որին կհաջորդի դրա արդյունքների քննարկումը :

Ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաների օգտագործումը ուսումնական գործընթացում

Ֆեթե աշակերտը դպրոցում չի սովորել ինքն ինչ-որ բան ստեղծել, հետո կյանքում նա միայն կկրկնօրինակի»

(Լ.Ն. Տոլստոյ)

Այսօր կան բավականին մեծ թվով մանկավարժական ուսուցման տեխնոլոգիաներ՝ ինչպես ավանդական, այնպես էլ նորարարական: Չի կարելի ասել, որ դրանցից մեկն ավելի լավն է, մյուսը՝ ավելի վատը, կամ միայն այս մեկը և ոչ մի ուրիշը չպետք է օգտագործվի դրական արդյունքների հասնելու համար: Իմ կարծիքով, կոնկրետ տեխնոլոգիայի ընտրությունը կախված է բազմաթիվ գործոններից՝ սովորողների կոնտինգենտը, նրանց տարիքը, պատրաստվածության մակարդակը, դասի թեման և այլն: Իսկ լավագույն տարբերակը այս տեխնոլոգիաների խառնուրդ օգտագործելն է: Ժամանակին համընթաց ուսուցիչը այժմ հոգեբանորեն և տեխնիկապես պատրաստ է օգտագործել տեղեկատվական տեխնոլոգիաները դասավանդման մեջ: Դասի ցանկացած փուլ կարող է վերածնվել նոր տեխնիկական միջոցների ներդրմամբ: Ուսուցիչը ստեղծագործ անձնավորություն է. Ուսումնական գործընթացում S<S-ի ընդգրկումը հնարավորություն է տալիս դասարանում կազմակերպել կրթական և ճանաչողական գործունեության տարբեր ձևեր, կատարել ուսանողների ակտիվ և նպատակային ինքնուրույն աշխատանք: S<S-ն կարող է դիտվել որպես կրթական տեղեկատվության հասանելիության միջոց, որն

ապահովում է աղբյուրի որոնման, հավաքագրման և հետ աշխատելու հնարավորություն, ներառյալ ինտերնետը, ինչպես նաև տեղեկատվության տրամադրման և պահպանման միջոց: Ուսումնական գործընթացում ՏՀՏ-ի կիրառումը բարելավում է ուսումնական նյութի որակը և ուժեղացնում կրթական ազդեցությունը: Ուստի կարևոր և անհրաժեշտ է դառնում տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների օգտագործումը կրթական գործընթացում: Հայաստանի հանրապետությունում կրթական քաղաքականության իրականացման գործում տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը նպաստում է կրթության որակի բարձրացմանը: Նոր տեխնոլոգիաների և ինտերնետի օգտագործումը զգալիորեն ընդլայնում է ուսումնական նյութի որոնման, հաղորդման և յուրացման հնարավորությունները՝ որակական նոր բնույթ հաղորդելով ուսուցման կազմակերպմանը և ապահովելով ինքնակրթության ու շարունակական կրթության լայն հնարավորություն: ՏՀՏ-ի օգտագործումը որակապես փոխում է ուսուցչի դերը, ուսուցիչը դառնում է սովորողի կրթական գործը կազմակերպող, նրան օժանդակող և գնահատող գործընկեր: Համակարգիչը դառնում է նաև դպրոցի կառավարման, ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, սովորողների մասին տվյալների կուտակման, ծնողների հետ տարվող աշխատանքի և արտադասարանային գործունեության իրականացման գործիք: Դպրոցում տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաները օգտագործվում են ուսումնական նյութն առավել գրավիչ և դյուրըմբռնելի ներկայացնելու համար:

Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաները սերտորեն առնչվելու են բոլոր առարկաների դասավանդմանը: Անհրաժեշտ է դառնում դպրոցականներին սովորեցնել օգտվել էլեկտրոնային գրադարաններից:

ՏՀՏ-ի կիրառումը տարբեր պարապմունքներում թույլ է տալիս. 1.Զարգացնել սովորողների կարողությունը՝ կողմնորոշվելու իրենց շրջապատող աշխարհի տեղեկատվական հոսքերում: 2.Տիրապետել տեղեկատվության հետ աշխատելու գործնական եղանակներին: 3.Մշակել հմտություններ, որոնք թույլ են տալիս տեղեկատվության փոխանակում կատարել ժամանակակից տեխնիկական միջոցների կիրառմամբ:

4. Ակտիվացնել ուսանողների ճանաչողական գործունեությունը:
5. Դասեր անցկացնել բարձր գեղագիտական մակարդակով, անհատապես մոտենալ աշակերտին՝ կիրառելով բազմաստիճան առաջադրանքներ:

Եզրակացություն

Ցանկացած ուսուցման դեպքում կարևոր է ճիշտ մեթոդների ընտրությունը, որը հնարավորություն կտա ուսուցման գործընթացը դարձնել հետաքրքիր, մատչելի և արդյունավետ:

Առավել կարևոր է դա անել տարրական դպրոցում, որովհետև դրանից է կախված ուսուցման նկատմամբ հետաքրքրության ձևավորումը միջին և բարձր դասարաններում:

Միջին դպրոցում անհատական և տարբերակված ուսուցման համադրությունը նպաստում է սովորողի անհատական աշխարհընկալման ձևավորմանը, քանի որ գիտելիքների յուրացման բարձր տոկոսը ապահովում է գիտելիքների վերափոխումը համոզմունքի:

Ուսուցման այս ձևերը ձևավորում են սովորողի մոտ ճանաչողական հետաքրքրությունների անհատական մոտիվացիա, ուստի ուսուցման այս մեթոդները կարևոր են և արդիական:

Անհատական և խմբային աշխատանքների ուսուցման մեթոդների միջոցով զարգացնում են սովորողների վերացական, վերլուծական տրամաբանական և ակնառու գործնական մտածողությունը:

Օգտագործվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաները հնարավորություն են տալիս անհատական և տարբերակված ուսուցման ժամանակ սովորողների մոտ ձևավորել ուսուցանվող նյութերի միջև կապերի և օրինաչափությունների բացահայտման միջոցով վերլուծության, համադրության, ընդհանրացման, համեմատության և դասակարգման զարգացումը:

Ուսուցման անհատական և տարբերակված մոտեցման ժամանակ անհրաժեշտություն է առաջանում սերտ կապ ապահովել ծնողների հետ, որը հնարավորություն է ստեղծում սովորողների ակադեմիական և հուզական զարգացման համար:

Ծնողներն ու դպրոցը պետք է աշխատեն նույն ուղղով, որպեսզի սովորողները զգան դպրոցի, ընտանիքի, և հասարակության փոխկապակցված գործունեությունը:

Բայց ինչպես յուրաքանչյուր ուսուցման ձև այստեղ ևս կան դժվարություններ: Ուսուցման այս ձևերը ժամանակատար են և տարբեր կարողությունների տեր սովորողների պարագայում մեծաքանակ դասարաններում բավականին դժվարություններ են առաջացնում:

ՏՀՏ-ի կիրառումը ինչպես ցանկացած նորարարություն այն ունի իր առավելություններն ու թերությունները, որոնք ազդում են ուսուցման ժամանակակից գործընթացի վրա, ուստի դրանք պետք է հաշվի առնվեն դասապրոցեսը կազմակերպելիս:

Գրականության ցանկ

Пешкова Валентина Евгеньвна ПЕДАГОГИКА.Часть5.ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ В НАЧАЛНОМ ОБРАЗОВАНИИ Курс лекций:(Учебное пособие) Майкоп, 2010.288ц.(18,6 п.л.)

Ս. Խաչատրիան, Կամուրջներ պատերի փոխարեն, Անտարես, Երևան, 2014

<https://coppershop.ru/hy/uhod-za-volosami/realizaciya-principov-individualnogo-i-differencirovannogo.html>

Маленкова Л. И. Теория и методика воспитания. – М.: Педагогическое общество России, 2002. – С.441.

Русаков А. С. Эпоха великих открытий в школе девяностых годов. – СПб.: Агентство образовательного сотрудничества, 2005.– С.160.

Рындак В. Г. Уроки Сухомлинского – М.: Педагогический вестник, 2003. – С.106.;

Овчинникова Валентина Владимировна

Использование современных педагогических технологий в процессе обучения (практика)
статья на тему Опубликовано 12.02.2018 - 17:15 -

Александр Александрович Соловьев

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ статья Опубликовано 20.04.2022 - 16:40 -